

Delårsrapport 2022-08-31

DOKUMENTNAMN	Delårsredovisning augusti	GILTIGHETSPERIOD	Ange från antaget beslut
DOKUMENTTYP	Allmänna anvisningar	BESLUTAT/ANTAGET	Nämnd, datum XXXX-XX-XX § X
DOKUMENTÄGARE	Kommunstyrelsen	VERSION	
DOKUMENTANSVARIG	Kommunledning	REVIDERAT	

Innehåll

Delårsrapport 2022-08-31	1
.....	1
Förvaltningsberättelse.....	1
Omvärldsanalys	1
Väsentliga händelser	1
Förväntad utveckling	1
Pajala kommun	1
Finansiell analys.....	1
Budget	1
Resultat.....	1
Finansiella mål	2
Balanskrav.....	3
Målredovisning	3
Kommunala bolag.....	5
Driftredovisning.....	7
Kommunövergripande.....	7
Stöd och omsorg.....	7
Barn och utbildning	7
Teknik och service	7
Bygg- och miljönämnden.....	8
Investeringsredovisning.....	10
Verksamhetsberättelser	11
Stöd och omsorg.....	11
Barn och utbildning	11
Teknik och service	12
Kommunalteknik.....	12
Kost, hygien och fritid.....	13
Räddningstjänsten	13
Bygg- och miljönämnden.....	13
Ekonomisk redovisning.....	15
Resultaträkning.....	15
Balansräkning	16
Redovisningsprinciper	17
Bilaga 1 Målredovisning	

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys

Väsentliga händelser

Pandemin präglade Pajala kommuns verksamheter även under inledningen av året. Kriget i Ukraina och det ryska hotet om stängda gasflöden har in-
neburit ett bakslag för den europeiska ekonomin. Den höga inflationstakten har på bred front fått fäste i ekonomin och centralbankernas höjda räntor bidrar nu till att ytterligare dämpa konjunkturutvecklingarna. I Sveriges kommuner och regioners (SKR) senaste skatteunderlagsprognos som presenterades i slutet av augusti, är det tydligt att inflationen och stigande räntor får stor påverkan på ekonomin i kommuner och regioner. För Pajala kommuns del är det prognostiserade resultatet för 2022 positivt, men utsikten för kommande år är betydligt mer utmanande.

Förväntad utveckling

Kommunfullmäktige kommer i november besluta om plan och budget för perioden 2023–2025. Den höga inflationstakten innebär kraftigt ökade kostnader inom ett flertal områden inom kommunens verksamheter. Den enskilt största kostnadsökningen står pensionskostnaderna för. Ökningen beror både på inflationen men även på ett nytt pensionsavtal som träder i kraft 2023. Även räntekostnaderna kommer att öka, vilket kommer innebära högre kostnader för befintliga lån som om-
sätts samt i samband med investeringar som behöver finansieras via upplåning. Bedömningen från bland annat SKR är att den svaga befolkningstillväxten och en åldrande befolkning får till följd att det även fortsatt kommer vara brist på arbetskraft, även när konjunkturen viker.

Pajala kommun

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse bland annat för Pajala kommuns ekonomiska förhållanden. SCB:s statistik för årets första sju månader visar att befolkningen minskat med 47 personer sedan årsskiftet. Totalt 5 926 (3184 män och 2742

kvinnor) personer är mantalsskrivna i Pajala kommun 31/7 2022.

Antalet öppet arbetslösa är 41 personer i augusti 2022 (1,7 % av arbetskraften) vilket är en minskning med 12 personer jämfört med samma månad förra året. Därutöver finns 38 personer med aktivitetsstöd. Ungdomsarbetslösheten (18-24 år) uppgår till < 5 personer. Därutöver finns 8 ungdomar i program med aktivitetsstöd.

Finansiell analys

Den finansiella analysen avser beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge samt belysa kommunens resultat, kapacitet, risk och kontroll. Målsättningen är att identifiera eventuella finansiella problem och bedöma om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Budget

Det totala utrymmet för Pajala kommun uppgår till drygt 500 mkr. Budget för löneökning ligger kvar på 8,4 mkr årligen för planperioden. Även budget för pensionskostnader ligger oförändrat på 14,4 mkr.

Under 2021 genomfördes satsningar på Rehab 1 mkr, Heltidssatsningen 1,2 mkr, arbetsmarknads- och stöd och omsorg 2,5 mkr samt 1 mkr på Pajala Airport. Dessa satsningar kvarstår under 2022. Därtill har nya justeringar genomförts. Barn- och utbildning; skolskjutsar 2,5 mkr, avgiftsfri förskola 50 tkr samt en allmän förstärkning på 1 mkr. Stöd och omsorg får 1 mkr i allmän förstärkning. Dessutom satsas 500 tkr på föreningsbidrag samt 2 mkr som strategisk satsning.

Resultat

Delårsbokslutet är det periodiserade resultatet och avser 1 januari till 31 augusti och helårsprognosen är en bedömning av det förväntade resultatet per den 31 december 2022.

Resultatet per 31 augusti är 30,5 (27,6 mkr 2021-08-31) vilket är 14 mkr bättre än budget. Detta resultat speglar det totala kommunala utfallet mot lagd budget, men internt finns resultatskillnader mellan olika verksamheter som endera har

överskott eller underskott mot budget. Sektorn stöd- och omsorg samt teknik och service har underskott på perioden med 0,60 respektive 0,65 mkr. De verksamheter som har större underskott i prognosen är sektor stöd och omsorg -2,4 mkr, sektor barn- och utbildning -1,6 mkr, sektorn teknik och service -2,8 mkr gator och vägar samt vatten och avlopp har största underskotten på 1,0 respektive 0,67 mkr på perioden. Underskotten beror till stor del på kostnadsökningar. Centralt visar finansförvaltningen ett överskott på 5,5 mkr på perioden i förhållande till budget prognostiserar 6,3 mkr i överskott på helåret.

Det prognostiserade resultatet för Pajala kommun på helårsbasis uppskattas till 3,8 mkr, vilket är -1,1 mkr sämre än budgeterat.

Investeringsbudgeten uppgår till 59,7 mkr varav 34,2 mkr avser avloppsreningsverket. Utfallet per 31 augusti är 32,8 mkr. Sektor teknik och service bedömer att de inte kommer hinna arbeta upp alla investeringsmedel utan prognostiserar ett överskott på 5,1 mkr. Inga övriga avvikelser mot investeringsplan är inrapporterade.

Finansiella mål

I kommunallagen finns ett krav på att kommuner ska ange olika typer av finansiella mål som ska preciseras och styra mot en god ekonomisk hushållning. Pajala kommuns ekonomi ska vara uthållig och i balans och för att uppfylla god ekonomiska hushållning har det beslutats om följande finansiella mål:

- Resultatet ska vara minst 1 % av skatteintäkter och bidrag
- Nettokostnaden ska vara max 98 %
- Amorteringen ska öka och vara minst 7 mkr per år vid planperiodens slut 2025
- Investeringar skall vara självfinansierade med undantag för stora och långsiktiga investeringar (överstiger 30 mkr, livslängd på minst 20 år)
- Kassalikviditeten ska förbättras varje år
- Budgetföljsamheten ska vara 100 % på drift och investeringar

Bedömningen efter 8 månader är att det prognostiserade resultatet för år 2022 uppgår till 0,7 % vilket innebär att målet på minst 1 % av skatter och bidrag inte uppfylls för helåret. Periodresultat uppgår till 8,7 % av skatter och bidrag vilket innebär att målet uppfylls på perioden.

Nettokostnadsandelen är ett nyckeltal som visar hur stor andel av kommunens skatteintäkter och de generella statsbidragen som verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto tar i anspråk. Baserat på prognosen kommer nettokostnaderna inklusive finansnetto bli -312 mkr vilket motsvarar 89,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag medan motsvarande nyckeltal för periodresultatet uppgår till 97,6 %. Detta innebär att detta finansiella mål uppnås på perioden och bedöms uppnås för helåret.

Amorteringarna har ökat. Bedömningen är att målet uppnås på helåret samt till planperiodens slut.

Investeringsbudgeten uppgår totalt till 38,3 mkr. Det finansiella målet stipulerar att investeringarna ska vara självfinansierade med undantag av stora och långsiktiga investeringar. Det innebär att de inte får överstiga årets resultat plus avskrivningar. De prognostiserade resultatet plus prognosen för avskrivningar uppgår till 23,1 mkr. Investeringarna minus den del som avser reningsverket, 39,4 mkr (vilket är en långsiktig investering på totalt över 30 mkr) uppgår totalt till 20,4 mkr. Vår bedömning är därmed att det finansiella målet gällande investeringarna uppnås både för perioden samt för helåret.

Kassalikviditeten har försämrats under på perioden och bedömningen är att målet inte kommer att uppnås på helåret. Valet att inte låna till investeringen i nytt reningsverk har skett på bekostnad av minskad kassalikviditet. Det har dock inneburit uteblivna räntekostnader.

Då det finns stora avvikelser inom vissa områden är bedömningen att målet gällande budgetföljsamheten inte kommer att uppnås.

Den sammanfattande bedömningen av Pajala kommuns finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att målen delvis kommer att uppnås både för perioden och helåret.

Balanskrav

God ekonomisk hushållning innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna, om inte synnerliga skäl finns. Om ett negativt resultat uppkommer skall detta återställas under de tre kommande åren. För att uppnå god ekonomisk hushållning har Pajala kommun för år 2022 budgeterat ett resultat om 4,9 mkr.

Det prognostiserade resultatet beräknas uppgå till 3,8 mkr vilket innebär att balanskravet uppfylls. Detta är en prognos på helårsbasis och baserat på flertalet osäkerhetsfaktorer så kan prognosen slå annorlunda. En balanskravsutredning med åtgärdsplan krävs vid ett fastställt negativt resultat för året. Då resultatet för närvarande är positivt behövs inte detta i nuläget.

Målredovisning

Gällande målredovisning utöver finansiella mål har kommunfullmäktige fattat beslut om prioriterade områden med nya strategiska verksamhetsmässiga mål med tillhörande indikatorer.

- Skapa goda förutsättningarna för barn och ungas lärande och fritid.

Strategiska mål:

- Undervisningen ska ske utifrån varje individs behov och förutsättningar. Kommentarer: Bedömningen är att målet delvis uppnås både på period och på helåret.
- Samverkan mellan olika verksamheter ska stärka individens utveckling. Kommentarer: Bedömningen är att målet delvis uppnås både på period och på helåret.
- Barn och unga vill delta i fritidsaktiviteter som främjar hälsa och välmående. Kommentarer: Bedömningen är att målet delvis uppnås både på perioden och på helåret.
 - Vård och omsorg ska hålla god kvalitet utifrån den enskildes behov.

Strategiska mål:

- Individens behov i centrum ska genomsyra verksamheterna. Kommentarer: Bedömningen är både för perioden och för helåret att målet delvis uppnås.

- Arbetet kring individen ska genomsyras av kontinuitet och kompetens. Kommentarer: Bedömningen är både för perioden och för helåret att målet delvis uppnås.

- Äldreomsorgen ska jobba för att de äldre får ett meningsfullt liv med god omsorg och omvårdnad från första insats till livets slutskede. Kommentarer: Målet bedöms delvis uppnått både på perioden och för helåret.

- Verka för att människor och företag väljer att etablera sig i Pajala kommun.

Strategiska mål:

- Möjligheten att bo och verka i hela kommunen ska öka. Kommentarer: Målet bedöms vara delvis uppnått, både på perioden och på helåret.

- Tjänstesektorn och främst turism- och besöksnäringen ska utvecklas. Kommentarer: Målet bedöms delvis uppnått både på period och på helår.

Ett varierat och tillgängligt bostadsbestånd ska synliggöras. Kommentarer: Kontinuerlig dialog med Heart of Lappland samt besöksnäringens företag för att bygga upp ett nära samarbete. Målet bedöms uppnått både på period och på helår.

- Vårda och förvalta våra tillgångar på ett hållbart och miljömässigt sätt.

Strategiska mål:

- År 2035 ska Pajala kommuns verksamheter vara fossiloberoende. Kommentarer: Målet bedöms vara delvis uppnått både på period och på helår.

- För att stärka självförsörjningsgraden ska kommunen verka för att stötta de agrikulturella näringarna på olika sätt. Kommentarer: Målet ej uppnått varken på period eller på helår.

- Bidrag som betalas ut från kommunen ska grunda sig på ett hållbarhetstänk utifrån miljömässigt, ekon ekonomiskt och/eller socialt perspektiv. Kommentarer: Ingen bedömning genomförd vid delårsrapporten.

- Kultur och fritid är en del av vår livskraft i kommunen.

Strategiska mål:

- Vårt åtagande som minoritetskommun ska värnas och arbetet ska utvecklas. Kommentar: Målet delvis uppnått både på period och på helår.

Kulturskolan ska fortsätta vara en prioriterad verksamhet med variation i sitt utbud. Kommentar: Målet bedöms som uppnått både för period och för helåret.

- Vi ska genom stöd till föreningar och evenemang stötta en fortsatt bred verksamhet med ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Kommentar: Vår bedömning är att målet delvis är uppnått både på period och helår.

- Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med hög service och professionalitet

Strategiska mål:

- Service och tillgänglighet för medborgarna ska öka. Kommentar: Målet bedöms delvis uppnått både för period och helår.

- Kommunen ska vara ett föredöme då det kommer till attraktionskraft, jämställdhet och arbetsmiljö. Kommentar: Målet bedöms vara delvis uppnått, både för period och för helår.

- Systematik, kvalitet och bevarande av kunskap i organisationen ska öka. Kommentarer: Målet bedöms vara delvis uppnått både för period och helår.

Alla indikatorer kan inte uppdateras vid delårsrapporteringen då nya värden inte kommer förrän vid årsskiftet. Den sammanfattande bedömningen av Pajala kommuns verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning är att målen delvis uppnås både på perioden och för helåret 2022.

Kommunala bolag

Pajala kommun har två bolag i sin koncern, Pajalabostäder AB samt Pajala Värmeverk AB. Dessa är helägda av kommunen.

Pajalabostäder

Pajalabostäder AB har fortsatt på de budgeterade underhållsåtgärder som beslutats för år 2022, men det har och är svårt att få dessa åtgärdade enligt tidplan på grund av brist på hantverkare under sommaren. Dessutom har inflationen dragit upp priserna avsevärt vilket medför att vissa åtgärder blivit för dyra att genomföra.

Lekparker inom kommunen har haft en genomlysning för att säkerställa personsador inte uppstår och vissa åtgärder är genomförda och planeras även till nästa år. Bergvärmeanläggningen i Tärändö är taget i drift och uppföljningen av den blir intressant. Verksamheten har haft en del vattensador som kostat att åtgärda samt fjärrvärmeväxlare som börjat läcka vilket visar att behovet av underhåll kvarstår även inför nästa år. Kunskapsmedjan är under ombyggnad och anpassningar genomförs till de verksamheter som ska flytta in. Parkeeringen anpassas även den för framtida elektrifiering av fordonsflottan.

Organisatoriskt har Pajalabostäder AB bytt VD under perioden samt haft en genomlysning för att arbeta effektivare och ha mer renodlade roller. Till detta har anställts en driftledare som ska ansvara för fastighetsskötare/tekniker.

Bolaget visar efter åtta månader ett överskott på 4,0 mkr, en positiv avvikelse med 2,4 mkr. De flesta poster visar positiva resultat plus att hyresbortfallet inte är lika påtagligt som under år 2021. Överskott finns främst på fjärrvärme, renhållning och underhåll. Snörenhållning gör ett underskott under årets första månader och risker att bli större om det blir en snörik vinter. Personalkostnader visar ett mindre underskott, men då finns ett extra stöd i och med covid-pandemin, motsvarande 64 tkr. Räntekostnaderna har vänt från överskott till underskott under tertiäl två. Prognosen för bolaget är en budget i balans, vilket är ett överskott på 1,5 mkr.

Pajala Värmeverk

Under första halvåret 2022 har förberedelse för anslutning av två nya företagskunder skett. Bolaget har införskaffat en egen lastmaskin i syfte att effektivisera internlogistiken genom att i egen regi sköta all bränslehantering inom området samt efter anpassningar även kunna sköta asktömning och större delen av snöröjning.

Under kvartal 1 drabbades verksamheten av ett pannhaveri. Verksamheten har fortsatt haft ett stort fokus på underhåll, specifikt på att byta ut och reparera äldre utrustning. Två planerade projekt har tvingats skjutas på framtiden då omvärldshändelserna under våren skapade brist på reservdelar. Dessa projekt är inköp och installation av ny automatisk sotningsutrustning samt permanent reparation av en tidigare läcka på Slåttervägen.

Tidigare planerade investeringar såsom analysystem för fjärrvärmenätet samt nytt miljömätning/miljörapporteringsystem har driftsatts under första halvåret. Vidare har utökning av upplagsyta färdigställts till ca 90%, mycket tack vare att vi haft tillgång till egen lastmaskin.

Under kvartal 2 fick verksamheten tydliga signaler om att kostnaden för att producera fjärrvärme skulle öka kraftigt till kvartal 3. Redan kvartal 1 drabbades verksamhetens leverantörer av prisökningar på 25% för transporter på väg. Strävan efter att öka andelen egenproducerad flis tycks därför ha varit rätt väg att gå.

Bränsleprishöjningar har ännu inte drabbat verksamheten i större utsträckning under kvartal 1 och 2, undantaget eldningsolja och drivmedel. Pelletspriserna chockhöjdes dock med ca 64% redan 1 juli vilket kraftigt påverkat utfallet för sommaren 2022 då sommardriften utgörs av pelletseldning.

Verksamheten har kontrakt på färdig flis till september 2023. Volymen är 15-20Gwh/år vilket utgör 70% av verksamhetens bränsle. Kontraktet är dock indexreglerat så priserna kan med kort varsel ändras när nationellt index för skogsbränsle, kvartal 2 inkommit. Inför Q3/Q4 2023 kan vi förvänta oss prishöjningar på minst 30% om omvärldsläget ej stabiliseras. Detta innebär en kostnadsökning för bränsleflis per helår på ca 2,5 mkr.

Prognosen för bolaget är ett underskott på 1,2 mkr.

Kommunala mellanhavanden

Intäkter, kostnader, fordringar och skulder inom koncernen utgör de interna mellanhavandena i den sammanställda redovisningen. Mellanhavanden exkluderas eller elimineras i redovisningen för att ge rättvisande bild av koncernen. Till de största posterna hör lokalhyror från Pajalabostäder till kommunen, VA-avgifter från kommunen till bolagen och fjärrvärme från Pajala Värmeverk till kommunen och Pajalabostäder. De tre kategorierna är relativt statiska över åren och varierar främst i takt med indexering och prishöjningar.

Pajalabostäders resultat för perioden förbättrar koncernens resultat med 4,0 mkr medan Pajala Värmeverk minskar resultatet med 1,7 mkr. Prognosen för bolagen visar på mindre avvikelser och summeras till ett överskott på 0,3 mkr.

mkr	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Pajalabostäder AB	4,0	3,2	1,5	1,5
Pajala Värmeverk AB	-1,7	-0,2	0,3	-1,2
Totalt	2,3	3,0	1,8	0,3

Driftredovisning

Driftredovisningen innehåller en sammanfattad beskrivning av det ekonomiska resultatet för delåret och bedömning av årsprognos inom Pajala kommuns verksamheter.

Kommunövergripande

Det ekonomiska resultatet per 31 augusti visar en positiv avvikelse på ca 15,0 mkr mot budget. Avvikelser finns inom flertalet verksamheter. Prognosen för helåret 2022 visar ett beräknat resultat som är 1,1 mkr lägre än budgeterat resultat. Det finns förklaringar till ett flertal av de prognostiserade avvikelserna, men sammantaget kan konstateras att budgetföljsamheten inte är tillräckligt god.

Övergripande områden såsom kommunfullmäktige, revision, valnämnd, överförmyndare, individnämnd samt kommunstyrelsen prognostiserar en budget i balans vid årets slut. Gällande överförmyndarnämnden finns viss tveksamhet om en nollprognos för helåret.

Stöd och omsorg

Sektor stöd och omsorg prognostiserar ett underskott med -2,4 mkr. Myndighetsgruppen genererar det största underskottet med -5,9 mkr. Underskottet härrör från konsultkostnader samt placeringar på såväl LVU som på LVM. Enhetens arbetssituation är märkt av bemanningsproblematik. I skrivande stund har enheten två anställda och resterande delen bemannas av konsulter. Det målinriktade arbetet med att komma ner i placeringskostnader har ännu inte nått ekonomiska effekter. Enheten behöver även tid för att se över den optimala fördelningen av resurser mellan handläggning och förebyggande arbete.

Staben prognostiserar ett underskott med -1,4 mkr. Underskottet förklaras av blockhyror samt kostnader för införande av ett nytt verksamhetssystem samtidigt som sektorn har kvar det gamla systemet.

Övriga enheter prognostiserar ett överskott främst på grund av bemanningsproblematik, vilket lett till minskade personalkostnader. Negativt är vakanshållningen av platser på grund av personalbrist. Kostnader för medicinskt färdigbehandlade

överskrider budget då man inte alltid har kunnat ta emot färdigbehandlade i tid. Bemanningsproblematiken påverkar även verkställighet av ett boende inom LSS. Detta leder till att insatser måste ske genom alternativa lösningar till en hög kostnad.

Ökade drivmedelspriser har lett till att kostnader för drivmedel inom hemtjänsten överstiger budget med ca 40%.

Barn och utbildning

Sektor barn och utbildning prognostiserar ett underskott med -1,6 mkr, vilket är något bättre än tidigare framtagen prognos. Det negativa resultatet beror på utökade kostnader för skolskjutsar i skolan och grundsärskolan som inte täcktes upp fullt ut, trots att medel tillfördes. Enbart transportkostnaderna i grundsärskolan har medfört en kostnadsökning på 1,5 mkr men en vakans på en lärartjänst drar ner underskottet en del. Under inledningen av budgetår 2022 tillkom en ny skolskjuts i grundsärskolan som kostar ca 800 tkr. Grundsärskolans utökning och de inskrivna elevernas behov har medfört kostnadsökningar inom verksamheten.

Kostnader för nyanlända elever och elever med särskilda behov uppvisar också ett underskott. Under sommaren har Pajala kommun tagit emot flyktingar från Ukraina till både förskolan och grundskolan. Verksamheten rekryterar medarbetare till att arbeta med dessa barn och elever men kostnaderna är inte medräknade i befintlig budget. Verksamheten räknar dock med kostnadstäckning från Migrationsverket.

Grundskolorna, förskolorna och fritidshemmen visar på ett mindre överskott eller budget i balans. Rekryteringen av nya chefer till sektorns verksamhet har dragit ut på tiden vilket medfört att sektorchefen varit tvungen att tillsätta tillfälliga ledare i vissa verksamheter, vilket medfört kostnadsökningar. Det kvarstår att under hösten 2022 rekrytera en biträdande rektor till byskolorna.

Teknik och service

Sektor teknik och service prognostiserar ett underskott med -2,8 mkr. Inom kommunalteknik prognostiserar gator och vägar ett underskott med

-1,1 mkr, främst på grund av ökade kostnader kopplat till vintervägsunderhåll. Vatten och avlopp prognostiserar ett underskott med -0,7 mkr, då verksamheten haft utökade kostnader i samband med implementering av nytt system. Ett flertal vattenläckor bidrar också till kostnadsökningen. Verksamhetsfastigheter prognostiserar ett underskott med -0,5 mkr, vilket till största del beror på dyrare reparationer än planerat. Kost och hygien prognostiserar ett underskott med -0,3 mkr, då livsmedelspriser ökat och förväntas öka mer under året.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden prognostiserar ett överskott på 0,1 mkr. Bygg- och miljönämnden har haft en lägre bemanning under året vilket har lett till lägre personalkostnader. Detta har dock även påverkat intäktssidan negativt och medfört verksamhetsmässiga eftersläpningar. Bygglovssidan kommer att visa på ett större överskott med anledning av mängden inkomna ärenden har ökat samt att tillsynsprojektet pågår.

Prognosen för bostadsanpassningsbidrag visar på ett underskott med -0,5 mkr. Det råder dock eftersläpningar på utförandet av åtgärderna vilket beror på svårigheter att hitta entreprenörer. Det innebär att kostnaderna kommer att infalla under hösten/vintern eller under våren 2023. Det har inkommit flera större anpassningsärenden under sommaren, vilket medför en beräknad kostnad på 1,0 mkr.

DRIFTSREDOVISNING, mkr	Utfall 2022 jan-aug	Utfall 2021 jan-aug	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Kommunfullmäktige, revision, valnämnd och överförmyndare	-1,0	-1,2	-2,3	-2,3	0,0
Kommunstyrelsen	-1,9	-1,8	-3,1	-3,1	0,0
Stöd och omsorg	-134,5	-119,4	-203,0	-205,4	-2,4
Barn och utbildning	-72,6	-71,2	-111,5	-113,1	-1,6
Teknik och service	-47,5	-52,1	-71,7	-74,5	-2,8
Stab	-24,4	-21,3	-49,1	-50,9	-1,7
Individnämnd	0,0	0,0	-0,0	-0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	-2,3	-1,5	-4,3	-4,2	0,1
Lapplands kommunalförbund	-25,0	-25,5	-37,9	-38,4	-0,5
Summa drift	-309,5	-300,3	-482,9	-491,9	-8,9
Pensioner	-4,7	-6,8	-14,4	-9,5	4,9
Fastighetsförsäljning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig finansiering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitaltjänst finansiering	-2,8	-3,1	-4,7	-4,7	0,0
Summa finansiering	-7,5	-9,9	-19,1	-14,2	4,9
Avgår kapitaltjänst	14,4	18,6	22,3	22,3	0,0
Avgår interna mellanhavanden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-12,4	-11,7	-19,3	-19,3	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-315,0	-303,4	-499,0	-503,1	-4,1
Skatteintäkter	204,9	187,6	294,7	300,6	5,9
Statsbidrag	143,7	141,9	210,4	210,5	0,1
Finansiella intäkter	1,0	3,8	1,3	1,5	0,2
Finansiella kostnader	-4,1	-2,3	-2,5	-5,7	-3,2
Netto	30,5	27,6	4,9	3,8	-1,1

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen innehåller en sammanfattad beskrivning av investeringarna inom Pajala kommuns verksamheter.

Under perioden har Pajala flygplats startat utbyggnation av utrikesterminalen. Investeringarna och utbyggnaden sker enligt utsatt tidplan trots utmaningar med insatsvaror. Kontinuerliga uppföljnings- och avstämningsmöten med konsulter och entreprenörer bidrar starkt till en gemensam målbild nämligen en fullt fungerande utrikesterminal som stärker vår internationella prägel för kommunens näringsliv och civilsamhälle. Budget kommer att upparbetas med kloka och strategiska avväganden för att uppnå optimal positiv effekt vid nyttjande av offentliga medel från kommunen och Region Norrbotten. Den mediala uppmärksamhet som projektet har uppnått har redan gett positiva effekter som stärker kommunens varumärke som en framtida hållbar kommun att besöka och uppleva men även för inflyttning.

INVESTERINGSREDOVISNING, mkr	Utfall 2022 jan-aug	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Kommunstyrelsen				
Stab IT	3,1	4,0	4,0	0,0
Flyget	0,3	5,1	5,1	0,0
<i>varav Pajala flygplats utrikeshall</i>	<i>0,1</i>	<i>3,4</i>	<i>3,4</i>	<i>0,0</i>
Sektor teknik och service				
Teknisk verksamhet	28,0	44,4	39,3	5,1
<i>varav Pajala avloppsreningsverk</i>	<i>26,5</i>	<i>34,2</i>	<i>34,2</i>	<i>0,0</i>
Fastigheter	1,1	5,1	5,1	0,0
Räddningstjänsten	0,0	0,2	0,2	0,0
Sektor stöd och omsorg	0,3	0,4	0,4	0,0
Sektor barn och utbildning	0,1	0,5	0,5	0,0
SUMMA	32,8	59,7	54,6	5,1

Verksamhetsberättelser

Verksamhetsberättelserna innehåller en sammanfattad beskrivning av vad som har hänt i verksamheterna.

Stöd och omsorg

Sektor stöd och omsorg har under perioden januari-augusti jobbat mycket med bemanning. Verksamheten har inte kunnat bemanna enheterna med den personal som behövs för att bibehålla den kvalitén verksamheten är åsatt att leverera. Avvikelse rapporter som håller på att sammanställas i skrivande stund talar sitt tydliga språk. För första gången i kommunens historia har sektorn behövt söka lösning hos bemanningsföretag för undersköterskor. Mycket planeringsarbete har lagts ner för att ge den ordinarie personalen sin välbehövliga semester. Ovissheten in i det sista om semestrar kunde beviljas har slitit hårt på verksamhetspersonal samt enhetschefer.

Individ- och familjeomsorg bemannas sedan sommaren 2022 till övervägande del av konsulter. Av fyra befattningar är tre konsulter. Det är en lösning som blir kostsam men som idag är den enda möjliga för att garantera rättssäker handläggning på enheten. Konsulter har sedan början av sina uppdrag arbetat fokuserat på rättssäkerhet och hantlerat ärenden som har haft noterade avvikelser.

Under delåret har Björkkullens äldreboende stängts. Brukarna har flyttat till befintliga platser på andra enheter och personalen har omplacerats på andra enheter inom sektorns ansvarsområde. Förändringen är en del i den strukturella planen som är tagen för äldres boende.

Personalsituationen har även påverkat tillgången av platser inom särskilda boenden för äldre. Platser har hållits vakanta för att kunna planera om tillgänglig personal.

I april var det dags för kvalitetsdagen. Programmet omfattade inslag från sektorns breda verksamhetsområde – allt från kvalitetsledningssystemet och ny teknik inom hemtjänsten i mobil omsorg, till äldreomsorgssatsningar såsom dagliga aktiviteter och verksamhetsutveckling av sysselsättning. Demensföreningen och PRO presenterade sina

föreningar och dess verksamheter. En berättelse om integrationsresan gav en bild av hur det är att komma till Pajala utan att ha rötter här. Familjehemsprojektet visade en inspelad intervju med Melinda Jacobs, familjehemsmamman och initiativtagaren till Lex Lilla hjärtat. Under dagen delades även för första gången ut tre kvalitetspriser i kategorier teknik, verksamhet och aktivitet. Teknikpriset gick till mobil omsorgsprojektet, verksamhetspriset till Solåsens dagliga verksamhet och i kategorin aktiviteter fick Ängsbackens äldreboende priset för Livlustprojektet.

Sektorn har bjudit in politiker, HR och arbetstagarorganisationer till en kompetensförsörjningsdag. Under temadagen belystes olika typer av åtgärder för att skapa en attraktiv arbetsplats. Bland annat togs förbättrade villkor och förmåner upp. Frågor som lyftes var; hur ska vi marknadsföra Pajala kommun som arbetsgivare, vilket stöd behöver chefer och medarbetare i sin utveckling och hur kan vi skapa ett hållbart arbetsliv? Dagen resulterade i en hel del åtgärder som behöver förankring politiskt samt en resursfördelning för att dessa ska kunna realiseras. Sommarens bemanningssituation, som saknar motstycke, är ett tydligt bevis på att det nu behövs åtgärder – planering och kartläggning är redan genomfört.

Barn och utbildning

Utvecklingen av Pajala kommuns skolor, fritidshem, förskolor och kulturverksamhet är positiv. Resultaten i skolorna har utvecklats positivt under de senaste tre åren. Förskolorna erbjuder trygga och utvecklande lärmiljöer. Under sommaren 2022 har det på Jägarens förskola genomförts en omfattande renovering och investering i nya lekredskap på gården. Solfilm har monterats på samtliga fönster i Sattajärvi skola och byggandet av ett altantak på Gårdbyskolans förskola påbörjas under hösten 2022.

Utvecklingsarbetet "Samverkan för bästa skola" tillsammans med utbildare från Stockholms universitet och Skolverket är en viktig del i sektorns förbättringsarbete och kommer att finnas kvar under hela innevarande verksamhetsår samt första

halvan av verksamhetsår 2023. Utbildningsinsatserna är riktade mot hela organisationen där även politikerna är inkluderade.

Under hösten 2022 påbörjas arbetet med att revidera sektorns digitaliseringsplan.

Skolchefen har fortsatt arbetet med att anställa nya ledare till verksamheterna. Det återstår att rekrytera en biträdande rektor till byskolorna.

Skolledningen ser ett behov av att hitta nya lösningar gällande både den pedagogiska utvecklingen och lokalfrågan för grundsärskolan. Antalet inskrivna elever har ökat under de senaste åren och lokalerna är inte anpassade till dagens behov.

Det är svårt att rekrytera behöriga lärare till skolorna och förskolorna. Under inledningen av detta läsår har det varit extra tufft för förskolorna inne i centrala Pajala att lösa bemanningen. Sektorns största utmaningar är att säkra den framtida kompetensförsörjningen och att klara av de ekonomiska utmaningarna i den vidsträckta kommun som Pajala är. Sektorn har fortfarande stora svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare, lärare och ledare. Skolchefens bedömning är att dessa utmaningar kommer att kvarstå åtminstone under de närmaste 5–10 åren. Pajala kommun måste fortsätta att arbeta aktivt med att lyfta vår kommun som ett attraktivt och spännande alternativ att bo och arbeta i. Det är viktigt att det ekonomiska stödet till personer skrivna i Pajala kommun som studerar till lärare eller förskollärare kvarstår. Det föreligger också ett behov av att göra tjänster ute i byarna attraktiva.

Pajala kommuns kulturchef har tillsammans med medarbetarna arbetat med att skapa stabilitet och långsiktighet i denna del av sektorns verksamhet. Efter att pandemin klingat av har flera teaterföreställningar och konserter, både riktade mot skolan och allmänculturen, kunnat genomföras och fler är inplanerade under hösten 2022. På kultursidan har omfördelningar av befintliga medel gjorts. Resurser har tagits från biblioteken och omfördelats till allmänculturen, som tidigare varit kraftigt underbudgeterad. Ingen merkostnad utöver budget är förväntad under år 2022. Detta har varit möjligt att genomföra under innevarande budgetår men för budgetår 2023 är en sådan lösning inte möjlig.

Kulturchefen har säkerställt tillgängligheten av biblioteksverksamheten under året och arbetet fortskrider under kommande verksamhetsår. Att lösa bemanningen är även här en mycket stor utmaning. Verksamheten har en ny biblioteksplan som gäller för åren 2021 - 23.

Tjänsten som projektkoordinator inom kulturen har tryggats för ytterligare ett år med stöd av extern finansiering från Kulturrådet. Kulturchefen ser ett behov av att inför läsåret 2022–23 hitta kontorslokaler där kulturarbetarna har möjlighet att inreda ett kontorslandskap.

Huvudmannen har riktat medel till Centralskolan bland annat för arbetet med trygghet och studiero. Arbetet har varit framgångsrikt. Skolinspektionen har under våren 2022 inkommit med två beslut, ett avseende Sattajärvi skola och ett avseende Centralskolan. I båda fallen har huvudmannens åtgärder och svar visat sig vara tillräckliga och hotet om vite på 500 tkr har dragits tillbaka. Det kvarstår några mindre åtgärder som huvudmannen avser att åtgärda och redovisa för Skolinspektionen den sista augusti 2022.

Teknik och service

Kommunalteknik

Sektor teknik och service har under perioden januari – augusti jobbat med organisationsfrågor inom alla enheter. Rekrytering och kompetensförsörjning har varit en utmaning och verksamheten har haft vakanta tjänster under perioden.

Kommunalteknik har en väldigt sårbar bemanningssituation vilket leder till att även samhällsviktiga funktioner blir sårbara och verksamheterna måste prioritera vad som genomförs.

Det har varit många vattenläckor under perioden vilket lett till ökade kostnader inom driften. Detta har också påverkat verksamhetens investeringsbudget - när grävmaskin och rörläggare arbetar med vattenläckor stagnerar investeringstakten. Detta medför att investeringsbudgeten inte nyttjats i den omfattning som var planerat. Nyanslutningar inom VA har dock haft en positiv utveckling under perioden.

Slamtömningen sker i egenregi. Ekonomiskt går slamtömningen enligt budget men driftmässigt så

är det svårt att hitta fordonsförare som vikarier, slambilarna är ålderstigna och ett nytt slamsläp är beställt men har inte levererats än.

På återvinningscentralerna ser verksamheten ett fortsatt högt tryck och det finns önskemål om ökade öppettider både i centralorten samt övriga samhällen. I dagsläget finns det inte resurser i form av containers samt personal att utöka bemanningen med. För att kunna utöka öppettider måste investering i fler containers ske, samt öka driftbudgeten både för personalkostnader, entreprenad och återvinning av material. Intäkter på återvinningscentralen har ökat då personalen arbetar med att sortera ut fraktioner som går att sälja till materialåtervinning. Insamling av returpapper ligger nu under det kommunala insamlingsansvaret.

Driften av gator och vägar har gått enligt budget. Dock genomförs inte de satsningar som borde komma till då det inom driftbudgeten inte finns medel för dessa satsningar. Vintervägunderhållet är en stor osäkerhetsfaktor som påverkar åtgärderna under barmarken. Då budgeten inte är i paritet med behoven får prioriteringarna vara hårda.

Omvärldsläget påverkar kostnaderna för bland annat bränsle, livsmedel och många driftkomponenter. På grund av de kostnadsökningar som sker har verksamheten svårt att genomföra strukturbeslut och samtidigt nå en budget i balans.

Kost, hygien och fritid

En omorganisation inom fritid och service syftar till att stärka arbetet med fritid- och friluftsliv i kommunen. Verksamheten strävar efter att arbeta aktivt med att skapa attraktiva samhällen både vad gäller gestaltning och friluftsliv. En samverkan med Pajalabostäder och verksamhetsfastigheter har påbörjats och en trädgårdsmästare ska rekryteras.

Badhusprojektet har startats och teknik och service bistår med kompetens inom sektorns verksamhetsområden.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten genomgår en strukturförändring i hela Sverige och i Pajala kommun medför det ett större samverkansområde. I samverkan med andra räddningstjänster upprätthåller

verksamheten de lagkrav som finns. Kostnads- mässigt blir det inte en så stor förändring jämfört med dagens samverkanskostnad. Inom räddningstjänsten har generationsväxling pågått och kommer att fortsätta även detta år och nästa. Det medför att utbildningsinsatser kommer att vara nödvändiga under cirka två år om verksamheten får behålla alla nyrekryterade. Under första halvåret har verksamheten en större mängd larm än statistik från andra år. Vi ser en spridning av larmen inom alla områden såsom skogsbränder, trafikolyckor, fastighetsbränder, IVPA osv. IVPA (I väntan på ambulans) finns enbart i Junosuando, verksamheten ser att detta skulle finnas på fler stationer.

Bygg- och miljönämnden

Antalet inkomna bygglov ligger fortfarande på en hög nivå trots den kraftiga ökningen föregående år som till viss del kunde härledas till effekterna av pandemin. Även antalet strandskyddsdispenser ligger i paritet med föregående år. Handläggningen av strandskyddsärenden är tidskrävande då flertalet har blivit upphävda och återförvisade av Länsstyrelsen och därigenom krävt ytterligare handläggning.

Antalet ansökningar om bostadsanpassning har minskat i jämförelse med år 2021 då den höga ärendemängden antogs bero på att restriktioner i samband med pandemin minskade, men även eftersom många avvaktat med sin ansökan från året innan. Det är dock fler omfattande ärenden som inkommit under detta år.

Bostadsanpassningen har under många år haft en ansträngd budget. Verksamheten påverkas av en åldrande befolkning, att detta är en lagstadgad verksamhet och det finns ytterst begränsade möjligheter att påverka kostnaderna. Under våren och sommaren har alla åtgärder lagts på entreprenad vilket medför ökade kostnader men även längre handläggningstider som påverkar den sökande negativt.

Allt fler personer väljer att bo kvar hemma högre upp i åldrarna och flyttfrekvensen är generellt sett låg. Detta beror oftast på ett dåligt utbud av bostäder anpassade för äldre och att fastighetspriserna är låga och de äldres nuvarande boendekostnader är låga. Det leder till en trolig ökning av antalet

ärenden i framtiden. Kombinerat med stigande materialkostnader är det svårt att hålla givna ramar. Sedan år 2013 då Bygg- och miljönämnden tog över ansvaret för bostadsanpassningen har underskottet på detta objekt legat mellan 0,1–1,3 mkr mot budget, med ett snitt på -0,5 mkr per år.

Under delar av året har två tjänster på miljösidan varit vakanta, vilket medfört lägre lönekostnader men även lägre intäkter än budgeterat då tillsynen eftersläpar. Personalomsättningen påverkar arbetet i hela verksamheten.

Nämnden har lagt ner en relativt stor arbetsinsats vad gäller information till allmänheten och företagen. Avdelningen har under perioden annonserat flertalet gånger i den av kommunen upphandlade tidningen och även publicerat material på sociala medier. Hemsidan har uppdaterats med ny information. Det pågår ständiga förbättringsarbeten och strävan efter att öka digitaliseringen – bland annat har det skapats möjligheter att ta fram tillsynsprotokoll ute i fält.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2022 jan-aug	Utfall 2021 jan-aug	Budget 2022	Prognos 2022
Verksamhetens intäkter	73,8	72,3	101,4	101,4
Verksamhetens kostnader	-376,5	-364,0	-581,2	-585,2
Avskrivningar	-12,4	-11,7	-19,3	-19,3
Verksamhetens nettokostnad	-315,1	-303,4	-499,0	-503,1
Skatteintäkter	204,9	187,6	294,7	300,6
Generella statsbidrag och utjämning	143,7	141,9	210,4	210,5
Finansiella intäkter	1,1	3,8	1,3	1,5
Finansiella kostnader	-4,1	-2,3	-2,5	-5,7
Resultat efter finansiella poster	30,5	27,6	4,9	3,8
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	30,5	27,6	4,9	3,8

Balansräkning

Mkr	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen Bokslut 2021
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,9	1,2
Materiella anläggningstillgångar	361,6	340,4
Finansiella anläggningstillgångar	12,0	11,4
Summa anläggningstillgångar	374,6	353,0
Förråd	2,2	2,2
Exploateringsfastigheter	6,0	6,0
Kortfristiga fordringar	63,1	57,3
Kortfristiga placeringar	38,9	41,5
<i>Värdering fonder marknadsvärde</i>		
Kassa och bank	46,2	70,4
Summa omsättningstillgångar	156,4	177,4
SUMMA TILLGÅNGAR	531,0	530,4
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Årets resultat	30,5	32,3
Övrigt eget kapital	256,6	224,3
<i>Värdering fonder marknadsvärde</i>		
Summa eget kapital	287,1	256,6
Avsättningar		
Avsättning till pensioner	8,8	9,0
Avsättning löneskatt	2,1	2,2
Ersättningsfond	0,0	0,0
Summa avsättningar	11,0	11,2
Skulder		
Långfristiga skulder	127,0	128,9
Kortfristiga skulder	105,9	133,7
Summa skulder	232,9	262,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	531,0	530,5
Pensionsförpliktelser inkl. särskild löneskatt		179,0

Redovisningsprinciper

Kommunen

Pajala kommun följer den kommunala redovisningslagen förutom på en punkt. I 2 kap § 7 föreskrivs en dokumentation av redovisningssystemet, arbetet med denna dokumentation påbörjades under år 2004. Dokumentationen är ej färdigställd. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning eller dess företrädare förutom nedanstående rekommendationer som ej är tillämpliga på Pajala kommun;

- Nr 6 Redovisning av bidrag till infrastrukturella investeringar

Tidigare år har Pajala kommun inte tillämnat Rekommendation nr 3.1 redovisning av extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål men fr.o.m. år 2011 tillämpas rekommendationen.

Pajala kommun ställer upp not 9 anläggningstillgångar enligt idéskriften Tilläggsupplysningar till de finansiella rapporterna som ges ut av Rådet för kommunal redovisning. Pajala kommun har fr.o.m. år 2011 bokat upp fastighetsavgiften enligt SKL s cirkulär 11:62.

Pensionseskuld

Den individuella delen av PFA redovisas som en kortfristig skuld. Pajala kommun har beslutat att fr om 2002 årligen utbetala hela den individuella delen. Pensionseskulden är beräknad enl. RIPS17.

Avsättning pension förtroendevalda

Pajala kommun har fr om 2015 avsatt pension för förtroendevalda.

Ansvarsförbindelse

Pensionsåtagande för kommunalråd har tagits upp i ansvarsförbindelsen fr 2015.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar. Tillsammans med icke kompenserad övertid och upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som kortfristig skuld. 2004 påförde kommunen de olika nämnderna och kommunsty-

relsen kostnaden för semestern istället för att kommunen centralt tagit kostnaden för semestern.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Avskrivning av anläggningar påbörjas när anläggningen färdigställs. De planenliga avskrivningstiderna följer i huvudsak Kommunförbundets rekommendationer. Avskrivning av fastigheter följer det beslut kommunfullmäktige fastställt 1996. För inventarier gäller en investeringspolicy som kommunfullmäktige antog 2017-04-03 vilket innebär att inventarier ska ha en varaktighet på minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp.

Immateriella anläggningstillgångar

Pajala kommun följer rekommendation 12.1 redovisning av immateriella tillgångar. En omklassificering gjordes i bokslut 2010.

Komponentavskrivning

Pajala kommun har uppgraderat ekonomisystemet under år 2016 och därmed infört komponentavskrivningar. Under år 2017 kommer ett arbete att påbörjas med att upprätta en ny kontoplan för investeringar för att underlätta arbetet med komponentavskrivningar.

Finansiella tillgångar

Pajala kommun följer from 2010 RKR:s rekommendation nr 9 avseende klassificering av finansiella tillgångar. Tillgången är klassificerad som en omsättningstillgång eftersom utgångspunkten är att tillgången är föremål för köp- och sälj. Innehavet betraktas inte som ett stadigvarande innehav. Omsättningstillgången är värderad till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Kortfristiga placeringar

Pajala kommuns fonder värderas till verkligt värde enligt Kommunal Bokförings- och Redovisnings lag 6 § (2018:597). Lagen trädde i kraft 1 januari 2019.

Upplupna timlöner

Pajala kommun har ändrat redovisningen av upplupna timlöner år 2009 vilket innebär att kommunen följer KRL 2:3. Upplupna timlöner plus påslag är bokade mot eget kapital. Vid bokslut framöver kommer förändringen av timlöner december att bokas upp.

Sammanställd redovisning (koncern)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagens 8 kap och utformas enligt god redovisningssed. Pajala kommunkoncern omfattar kommunen samt företag som kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över.

Koncernredovisning har för de dotterbolag där kommunen har en röstandelsmajoritet på 50 % eller mer, upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Bokslutet baseras på Pajala kommuns värderings- och avskrivnings principer. Om principerna väsentligt skiljer sig i kommun och kommunala bolag justeras bolagens räkenskaper före sammanställningen.

Inom koncernen förekommer omfattande transaktioner mellan bolagen. För att ge en rättvisande bild av koncernens ekonomi har alla transaktioner inom koncernen eliminerats. Obeskattade reserver har efter avdrag för latent skatteskuld hänförts till eget kapital.